

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

XI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ДОСЯГНЕННЯ
ТЕОРІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ»**

Посвідчення про реєстрацію в УкрІНТЕІ № 540 від 08.10.2024 р.

м. Полтава, 21 листопада 2024 р.

*Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 3 від 21.11.2024 р.).*

Редакційна колегія:

- **Безкровний О. В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Аранчій В. І.**, к. е. н., професор, перший проректор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Рудик В. К.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»;
- **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зайцев Ю. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри економічного аналізу та фінансів Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;
- **Аранчій Д. С.**, к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 21 листопада 2024 року). Полтава : ПДАУ, 2024. 449 с.

У збірнику надруковані матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики». Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

Посвідчення ДНУ УкрІНТЕІ №540 від 08 жовтня 2024 року

*Потапенко Богдана Іванівна,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня;
Єгорова Олена Володимирівна,
к.е.н., професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет*

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У сьогоденні багатьох підприємств шукають нові можливості для виживання, захисту від ризиків та їх зменшення. Диверсифікація має важливе значення для задоволення цих потреб. Але це не єдина причина для вибору даного підходу. Вона також може слугувати формою антикризового управління, коли компанії зосереджують свої зусилля на сферах, де вони можуть продемонструвати свій досвід, свої можливості і впоратися з низькою ефективністю.

Диверсифікація ризиків означає одночасне використання різних варіантів ведення бізнесу з різними рівнями ризику. Часто це робиться шляхом збільшення кількості постачальників і споживачів, збільшення кількості учасників тощо. Навіть якщо один вид діяльності стає збитковим внаслідок непередбачуваних обставин, інший генерує прибуток, що дозволяє компанії уникнути банкрутства і продовжувати свою діяльність [3, с. 75].

Але актуальним залишається питання розподілу наявних ресурсів таким чином, щоб повністю або частково отриманий дохід компенсував понесені збитки (якщо такі є), щоб уникнути втрат при управлінні коштами. Вирішення цієї проблеми може бути досягнуто шляхом запровадження ефективних механізмів диверсифікації фінансових ризиків, який зображений на рис. 1.

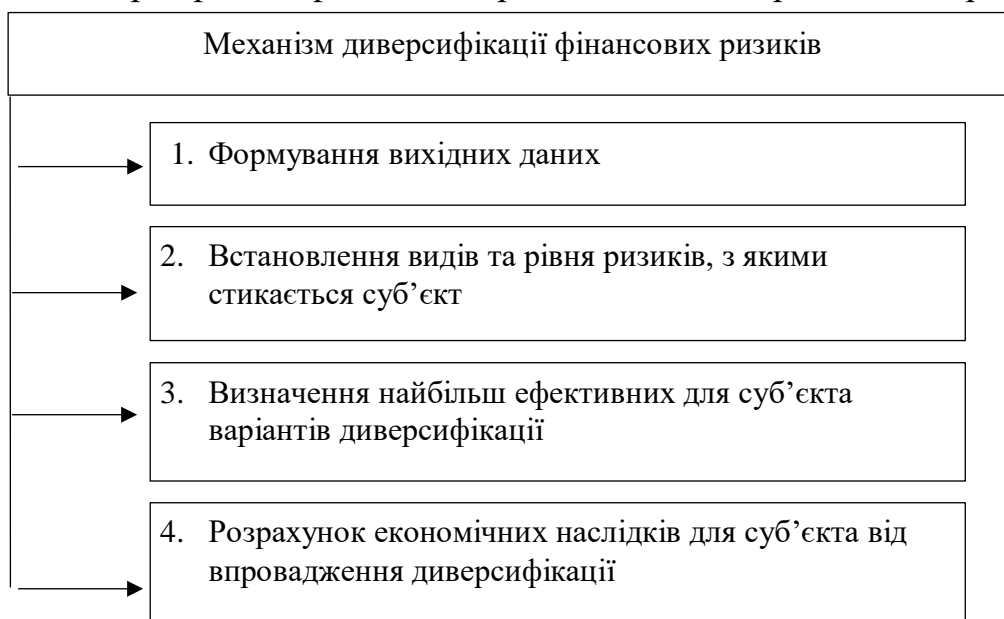

Рис. 1 Основні етапи механізму диверсифікації фінансових ризиків

На першому етапі фінансово-економічні служби суб'єктів господарювання формують вихідні дані відповідно до виду діяльності, найпоширенішими з яких є: кількість та структура кредитних ресурсів, їх ціна, строки запозичення, валюта запозичення, тривалість виробничого циклу, кількість та структура портфеля цінних паперів, показники прибутковості, а також вид та рівень витрат.

Другий етап передбачає визначення видів фінансових ризиків, на які наражається суб'єкт господарювання, та вимірювання рівня ризику за кожним видом, а також рівня збитків, понесених суб'єктом господарювання в минулому періоді, з метою оцінки потенціалу диверсифікації фінансових ризиків.

На третьому етапі необхідно визначити найбільш ефективні варіанти диверсифікації для суб'єкта господарювання. Для цього необхідно порівняти витрати на реалізацію можливих варіантів з вигодами від зниження ризиків, отриманими за рахунок диверсифікації.

На четвертому етапі розраховуються фінансові наслідки впровадження диверсифікації фінансових ризиків для суб'єкта господарювання. Для цього необхідно порівняти витрати та очікувані ефекти від диверсифікації, тобто чи знизиться рівень ризику або яким буде максимально можливий фінансовий збиток [2, с. 199].

Узагальнюючи вище зазначене, можна виокремити наступні напрямки диверсифікації ризиків:

- а) диверсифікація різних видів діяльності;
- б) диверсифікація постачальників товарів;
- в) диверсифікація продукції, що випускається;
- г) диверсифікація портфеля цінних паперів;
- д) диверсифікація депозитного портфеля (розміщення великих тимчасово вільних грошових коштів компанії в декількох банках) [1, с. 124].

Переваги диверсифікації ризиків включають зменшення потенційних втрат компанії від однієї події та послаблення залежності компанії від несприятливого впливу факторів зовнішнього середовища або дефолту контрагента [1, с. 124].

Хоча такий підхід має безсумнівні переваги, диверсифікація має й недоліки:

- додаткові витрати, пов'язані з диверсифікацією, такі як дослідження і розробки, ліцензування, сертифікація, патентування, підготовка до впровадження нових продуктів, реклама тощо;
- зниження ефективності управління через збільшення кількості об'єктів управління в результаті диверсифікації активів;
- зростання собівартості продукції через збільшення частки накладних витрат на одиницю продукції та зниження прибутковості підприємства в цілому;
- збільшення видів ризиків, якими необхідно управляти;
- потенційне збільшення ризику, коли підприємство спрямовує ресурси на проекти, пов'язані зі сферами діяльності, в яких вони не мають достатнього досвіду [1, с. 124].

Отже, основа стратегії диверсифікації - це забезпечення ефективного співвідношення доходу та ризику, тобто вибір між власними можливостями та бажаннями ризикувати. Впровадження механізму диверсифікації фінансових ризиків сприятиме зниженню фінансових втрат суб'єктами економіки, що в свою чергу дозволить покращити загальні фінансові результати їх діяльності.

Список використаних джерел:

1. Васильєва Т. А., Леонов С. В., Кривич Я. М. Економічний ризик: методи оцінки та управління : навч. посіб. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 208 с.
2. Дереза В. М. Етапи диверсифікації фінансових ризиків. *Science and education: problems, prospects and innovations*. 2021. Т. 10. С. 198-201.
3. Сосновська О. О., Деденко Л. В. Ризик-менеджмент як інструмент забезпечення стійкого функціонування підприємства в умовах невизначеності. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2019 . № 1(3). С.70-76.

<i>Погребний В. С.</i> УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ У ТРАНСПОРТНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	284
<i>Поліщук В. Г.</i> КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ КРІЗЬ ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ	286
<i>Половецька А. О., Безкровний О. В.</i> МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ – РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ	288
<i>Пономарьов В. Д.</i> ФІНАНСОВА СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	292
<i>Потапенко Б. І., Єгорова О. В.</i> ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	295
<i>Потапенко Б. І., Зоря С. П.</i> МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГІЯ СТРАХОВИКА	298
<i>Прокоп'єв В. Р., Майорова О. С.</i> АКТУАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	300
<i>Пушкаревська А. Є.</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОНТРАКТ ТА ЙОГО РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ	302
<i>Радочіна О. В.</i> АНАЛІЗ КОНКУРЕНТІВ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ	304
<i>Радченко І. О., Краснікова О. М.</i> РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	307
<i>Радченко І. О.</i> ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ЇХ ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ В УКРАЇНІ	309
<i>Райковська І. Т.</i> ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	312
<i>Рибалка А. Ю., Коваленко В. В.</i> ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	315
<i>Рибальченко С. В.</i> ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНО- АКТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ	317
<i>Ромаш Д. В., Тютюнник Ю. М.</i> АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «УКРЕКСІМБАНК»: ОСНОВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ	319
<i>Савків А. С., Пилипенко К. А., Рунчева Н. В.</i> ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІТИЧНИХ ДАНИХ NIELSEN ПРИ ВИБОРІ КОНТРАГЕНТА	321
<i>Савченко С. Д., Дашутіна Л. О.</i> РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	328
<i>Сайтгарєєва В. С., Сіренко Н. М.</i> ФІНАНСУВАННЯ STARTUP-ІНІЦІАТИВ В АГРОСФЕРІ ТА ЇХ РОЛЬ В ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ	330
<i>Сайтгарєєва В. С., Стамат В. М.</i> РОЛЬ АНТИКРИЗОВОГО МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	332